

SEGLE XX-II

Codi: **29231**

Professor: **Ramon Alquézar**

Curs: **2004-2004 (segon quadrimestre)**

Tipus d'assignatura: **Optativa (obligatòria d'itinerari)**

Número de crèdits: **6**

TEMARI

1- LA GUERRA FREDA I LA CONSOLIDACIÓ DELS BLOCS

- Les conseqüències de la II Guerra Mundial; les Conferències de Ialta i Potsdam. La Guerra Freda: fonaments ideològics, polítics i econòmics.
- Els organismes i institucions de l'hegemonia dels Estats Units sobre Europa: la Doctrina Truman, el Pla Marshall i l' O.T.A.N. L'hegemonia soviètica sobre Europa Oriental i Central: les Democràcies Populars (1944-1949), la Kominform, el COMECON i el pacte de Varsòvia.
- Fets emblemàtics de la Guerra Freda: Iran, Grècia Bloqueig de Berlín, la R.F.A i la R.D.A. La guerra de Corea.

2- LA COEXISTÈNCIA PACÍFICA. LA DESCOLONITZACIÓ. EL TERCER MÓN

- La U.R.S.S: el poststalinisme i la dècada de Krushev (1953-1964). El XX Congrés del PCUS: els límits de la desestabilització i la Coexistència Pacífica. L'estancament econòmic.
- La Revolució Xina i la seva incidència en el món socialista
- La primera onada descolonitzadora. La guerra d'Indoxina. La conferència de Bandoung. El Moviment dels Països No Alineats. La descolonització de l'Àfrica Mediterrànea i de la subsahariana.
- Els Estats Units: entre els mccarthyisme i la distensió: Truman, Eisenhower i Kennedy.
- El conflicte àrab-israelià (1947- 1967). De la creació de l'Estat d'Israel (1948) a la Guerra dels Sis Dies (1967)

3-LA CONSOLIDACIÓ DEL BIPOLARISME. ENTRE LA DISTENSIÓ I LA GUERRA FREDA

- Estats Units: la crisi de la identitat imperialista, el fracàs en la guerra de Vietnam (1961-1975). El neoimperialisme: les intervencions armades i político-diplomàtiques a Llatinoamèrica. El parany de l'Aliança per al Progrés.
- La U.R.S.S. L'era de Breznev: la intervenció a Txecoslovàquia. La doctrina de la sobirania limitada. Els primers símptomes de la crisi: caos econòmic. Afganistan.
- Europa: a la recerca d'una impossible identitat pròpia. Evolució de la C.E.E. La "force de frappe" de De Gaulle. La reconciliació franco-alemanya. La Ostpolitik de Brandt. La revolució dels clavells Portugal (1974).
- Amèrica Llatina: la fi dels populismes. Impacte de la revolució cubana. El fracàs del reformisme. L'experiència de la Unitat Popular d'Allende a Xile. Les dictadures militars. La revolució sandinista,
- Àsia: els conflictes entre els dos gegants: Xina i Índia. La secessió de Bangla-Desh. La Guerra d'Afganistan.
- El Japó després de 1945.

4-LA FI DE LA GUERRA FREDA I DEL BIPOLARISME

- Estats Units: l'ofensiva neoimperialista de Reagan i Bush (Granada, Panamà, la Guerra del Golf Pèrsic o Aràbic).
- U.R.S.S. : l'interregne d'Andropov i Chernenko. Gorbachov i la descomposició de la U.R.S.S. (1985-1991)
- La fi de les democràcies populars (1989).
- Imposició d'un nou ordre polític i econòmic.
- Europa: L'Europa dels Dotze i el Tractat de la Unió Europea (Maastricht).

5-ALGUNS PROBLEMES DEL MÓN ACTUAL

- Estats Units: la prepotència d'una única potència mundial.
- Les incògnites que es cerneixen sobre la ex- U.R.S.S. i les ex-Democràcies populars. Les eclosions nacionalistes. Les guerres a la ex-Iugoslàvia.
- Amèrica Llatina: la fragilitat i dependència de les democràcies respecte a l'ordre imperialista.
- Pròxim Orient: de la Guerra del Yom Kippur (1973) a la Intifada i al Pacte entre l'OAP i Israel.
- Ulster.
- Àfrica: del fracàs de les vies nacionals independentistes a la pauperització generalitzada: l'herència del colonialisme. El desballestament dels Estats "jacobins" i la multiplicitat de guerres civils.
- El conflicte del Sàhara Occidental.
- Sudàfrica: de l'apartheid a la democràcia i l'Estat pluriracial.
- La nova Alemanya

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- ALQUÉZAR I ALIANA, Ramon: *El conflicte araboisraelià. Geopolítica i història, dins "Religió i política a l'Alcorà i altres assaigs"*. Francesc Espinet i Burunat (ed), Servei de Publicacions de la UAB, Bellaterra, 1997.
- BENZ, Wolfgang i GRAML, Hermann: *Problemas mundiales entre los dos bloques de poder*, Ed. Siglo XXI, Madrid 1982
- BENZ, Wolfgang i GRAML, Hermann: *Europa después de la Segunda Guerra Mundial (1945- 1982)*. Ed. Siglo XXI, Madrid 1986
- CALVOCORESSI, Peter: *Historia política del Mundo Contemporáneo. De 1945 a nuestros días*, Ed. Akal, Madrid 1987
- CHAMBERLAIN, M.E. *La descolonización. La caída de los Imperios Europeos*. Ed. Ariel, Barcelona 1997.
- DROZ, Bernard i ROWLEY, Anthony: *Histoire générale du XX siècle. Deuxième partie: depuis 1950. Crises et mutations de 1973 à nos jours*. Ed. Du Seuil, París 1992
- HEFFER, Jean: *Les Etats-Units de Truman à Bush*, Armand Colin, París, 1992
- HEFFER, Jean i LAUNAY, Michel: *La Guerra Fría (1945-1972)*, AKAL Ed., Madrid, 1992
- GRIMAL, Henri: *Historia de las descolonizaciones del siglo XX*, Ed. IEPALA, Madrid 1989
- HOROWITZ, David: *Estados Unidos frente a la revolución mundial (De Yalta al Vietnam)* Ed. Cultura Popular, Barcelona 1968
- LAQUEUR, Walter: *La Europa de nuestro tiempo*, Vergara, Buenos Aires, 1994

- MAMMARELLA, Guisepe: *Historia de Europa Contemporànea desde 1945 hasta hoy*, Ed. Ariel, Barcelona 1996.
- MARTÍNEZ CARRERAS, José U.: *Historia de la descolonización 1919-1986. Las independencias de Asia y África*, Ed. ISTMO, Madrid 1987.
- TAIBO, Carlos: *La Unión Soviética (1917-1991)*. Ed. Síntesis, Madrid 1993.
- VEIGA, Francisco; Ucelay da Cal, Enrique i Duarte, Ángel: *La paz simulada. Una historia de la Guerra Fría (1947-1991)*. Alianza Universidad, Madrid, 1997.
- ZORGIBE, Charles: *Historia de las relaciones internacionales*, 2 vols. Vol I: *De la Europa de Bismack hasta el final de la Segunda Guerra Mundial*. Vol. II *Del sistema de Yalta hasta nuestros días*. Alianza Universidad, Madrid, 1997.

AVALUACIÓ

Es farà un examen escrit al final del curs.